

Andere Tonen #3
Nienke van der Straten - Garage2020

Andere Tonen de podcast waarin grafisch ontwerper Asja Keeman - samen met gasten - het Nederlandse ontwerp klimaat onder de loep neemt. Het doel is om te reflecteren, te leren en het gesprek te verdiepen over de positie van ontwerpers en ontwerp bureaus in de samenleving. In de derde aflevering spreken Nienke van der Straten (social designer bij Garage2020) en Asja over het samenwerken met experts of het gebied van jeugdhulp en de mensen waar het echt om gaat, de jongeren van Nederland.

AK: Vandaag spreek ik met Nienke van de Straten van Garage2020. Garage2020 is een innovatieplatform in de jeugdhulp. Zij ontwerpen oplossingen die kinderen, jongeren en hun omgeving ervaren. Dit doen ze vanuit verschillende expertises. En met de mensen waar het echt om gaat. Dit doen zij in de vorm van innovatie ontwikkelingen, onderzoeken en het voeren van gesprekken. Voor mij is dit Nienke welkom. Leuk dat je er bent.

NVDS: Dank je wel.

AK: Kun je mij vertellen waarom je ontwerper bent geworden? En hoe je bij Garage2020 terecht bent gekomen?

NVDS: Ja, dat kan zeker. En tenminste ontwerper. Helemaal terug. Hij was vooral omdat ik iets moest studeren en voelde me helemaal thuis daar. Ik had eigenlijk geen idee waar ik aan begon. Maar ik ben er zoveel gaan houden.

AK: Het was een gut-feeling.

NVDS: Ja, misschien wel. Ik weet het niet, maar het was echt fantastisch. Het is, het is creativiteit. Dus ik was eigenlijk altijd altijd in het water. En kunt gewoon heel erg leuk om oplossingen te verzinnen. Die passen bij naar de context en het probleem. Ik ben daarna gaan werken in een onderzoeksbureau. En omdat ik erachter kwam dat er heel veel mooie ontwerpen zijn. Of heel veel ontwerpen zijn die heel mooi uitgewerkt zijn, laat ik het zo zeggen, waarvan ik me afvroeg of die wel moesten bestaan. Dus toen ben ik eerst in het onderzoek gegaan: om te kijken kan ik eerst ontdekken wat de behoefte is voordat ik op zoek gaan naar oplossingen. Dat heb ik drie jaar gedaan. En daarna dacht ik dit wil ik niet meer, ik mis het ontwerpen. Dus toen ik bij garage2020 gaan werken. En dat is heel erg leuk. Dan kan ik aan de ene kant ontwerpen en aan de andere kant ook onderzoeken.

AK: Ja, een mooie combinatie van die twee.

NVDS: Ja, precies.

AK: En welke opleiding heb je gedaan?

NVDS: Ja, ik heb industrieel ontwerpen gestuurd aan de TU Delft.

AK: Dat is echt iets anders?

NVDS: Ja. Het is wel echt productontwerpen, toen. Het is nu wel meer aan het verschuiven naar service design maar ik ben wel echt daar opgeleid als product ontwerper.

AK: En nu bij Garage2020 als social designer?

NVDS: Ja, zeker.

AK: En hoe bevalt dat?

NVDS: Dat is fantastisch. Dat echt zo leuk. Heel veel vrijheid om te kijken hoe ik opzoek kan gaan naar de juiste oplossing. Dus het proces is ook afhankelijk van het vraagstuk. En dat vind ik heel leuk om te doen.

AK: En dat wat van vraagstukken werken jullie dan allemaal?

NVDS: Nou je zei het al eerder zijn innovatie werkplaats in de jeugdhulp onze missie was altijd om jeugdhulp overbodig te maken. Dus in die zin heeft dat altijd de thematiek, we zijn altijd bezig met kinderen en jongeren. De kansen gelijkheid te vergroten. En eigenlijk te voorkomen dat zij in de jeugdhulp terecht komen. Of in ieder geval goede tijd hebben. Ja, dus daarin heeft dat het thema. Maar dat is eigenlijk veel breder dan ik van tevoren dacht. Je bent aan de ene kant bezig met kinderen die nog in de buik zitten. Dus dan ben je eigenlijk met ouders bezig. Soms gaat het over voorkomen van dak- en thuisloosheid onder je onder jongeren. Soms gaat het over voorkomen dat jongere mensen gaan dragen. Dus ja, heel wisselend. Eigenlijk wel,

AK: Ja, met hele diverse thematiek. Hele diverse oplossingen waarschijnlijk ook. En samenwerken is denk ik dan en heel groot onderdeel eigenlijk van wat je doet. Kun je daar iets meer over vertellen? Zijn er verschillende manieren waarop je binnen Garage2020 hebt samengewerkt voor de onderwerpen?

NVDS: Ja, samenwerken is altijd belangrijk. Zeker in het geval van zulke complexe materie. Het zijn toch echt de problemen die meestal geen oplossing hebben die echt voor de hand liggen. Dus daarin heb jij echt verschillende disciplines nodig. Tenminste dat is hoe wij er naar kijken. Je zei het al we hebben eigenlijk heel veel verschillende disciplines in dienst. Waarvan ontwerper een stukje is. Maar echt maar een stukje, dus we hebben antropologen in dienst, data scientist en antropologen maar ook hulpverleners om niet het wiel opnieuw uit te vinden. En in een project proberen ook altijd daarin een divers team te hebben. Om te kijken naar die naar het onderzoek. Maar ook op uiteindelijke oplossing. Ja, En dat werkt heel goed.

AK: Ja, precies. Dis het is echt eigenlijk een samenwerking tussen designers en emh laten we ze even experts noemen. Die echt wat meer inzicht hebben in de jeugdzorg. Kan ik me voorstellen.

NVDS: Aan de ene kant de experts vanuit de hulp van jeugdhulp. Dus dat is het moment dat je aan het ontwerpen bent voor kinderen en je vraagt je hard op af: goh, wat is eigenlijk de ontwikkeling van een kind? Dan krijg je daar meteen antwoord op. Dus dat is heel fijn. Of wat zijn de preventieve middelen? Die werken of methodes dus dan kan je dat

meenemen. Maar soms werken ook met filosofen. Dus dan doen we filosofische sessie waarin we kijken go dat probleem. Hoe staat het eigenlijk in de maatschappij? Is dat niet iets dat we het systeem moeten om denken. En daar in het systeem aan de kaak stellen. In plaats van bij de voor de hand liggende oplossing?

AK: Ja. En hoe is dat voor jou als ontwerper om daarmee samen te werken?

NVDS: Ja, ik vind dat fantastisch. Ik vind dat echt heel erg leuk. Ja als ontwerper moet je altijd een frisse blik hebben. En dat wordt op deze manier versterkt.

AK: En misschien is het ook wel en vrij logische aanpak eigenlijk. Want kan me voorstellen dat als die zijn. Er heb je minder kennis op dat gebied. Maar dat er iemand naast jou zit die wel heel veel kennis daarover heeft. Dat hij dan toch ook op andere oplossingen waarschijnlijk komt.

NVDS: Ja, absoluut. Ja. Je hebt die krachten echt wel nodig hiervoor. Om tot goede oplossingen te komen, denk. Ja.

AK: En hoe is het dan om daar mee samen te werken? Heb je het idee dat je nog steeds jouw design vrijheid hebt, zeg maar. Of worden het wel iets meer ingeperkt?

NVDS: Ik denk juist meer vrijheid eigenlijk.

AK: Ja? kan je daar een voorbeeld van geven?

NVDS: Ja. Bij een ontwerpbureau heb je vaak toch ook bepaalde manieren en bepaalde methodes die gebruikt. En op dit moment ben ik vaak de enige ontwerper in een team. Iedereen kijkt naar mij aan hoe we dat ontwerp stukje gaan invullen. Dus ik heb en ik neem ook heel veel vrijheid hoe dat gaat doen. Dus als dat is op straat gaan staan. En Jan en alleman vragen naar wat zij ervan vinden. Dan doe ik dat. Ik heb laatst een pop-up creatieve sessie gedaan in een park. Dan kan dat ook. We hebben ook op een gegeven moment was het een idee om een EM busje erg neer te zetten. En dan jongeren in te laten rappen. Nou, dan doen we dat dus dat is heel veel vrijheid.

AK: Ja. Ik kan me voorstellen wat leuk.

NVDS: Ja.

AK: En je noemde net al even het ME busje met de jongeren waar jullie rap sessies mee hebben opgenomen. Hoe is dit project ontstaan? Kun je wat meer vertellen over de inhoud van dit project?

NVDS: Het wel leuke vragen hoe dat is ontstaan. Het was namelijk een vrij gek idee. Het was in de tijd van corona dat die jongeren gingen rellen. En nou ja, we zijn met jeugdhulp bezig en er waren heel veel veroordelingen vanuit maatschappijen over wat de jongeren deden. We voelde ons een soort wel geroepen om daar iets mee te doen. En om te zeggen van kunnen we niet die jongeren zelf ook een platform geven? Wij merken dat jongeren vaak niet zo goed zijn in uiten van gevoelens en emoties. En vertellen wat er met ze aan de hand is en wat er onder die symptomen ligt. Dus daarom vroegen ons af is er een andere manier waarop we dat constructieve gesprek kunnen gaan voeren?

En nu ben ik in andere projecten ben tegenkomen dat jongeren, zoals ik al zei niet zo goed zijn in delen van emoties. Tenzij ze rappen. Want het moment dat ze rapper dan komt er een vloedgolf aan kwetsbaarheid over je heen waarvan je denkt dat ik dacht dat jij een stoere vent was met een capuchon op die geen woord zegt. Dus een dag kwam het idee. Kunnen we dat dan niet in de taal van de jongeren een podium bieden. Maar omdat er op dat moment die rellen met allemaal ME bussen was. Dachten we kunnen we dat eigenlijk niet in een ME bus doen? Dat we eigenlijk die twee werelden die op dit moment lijnrecht tegenover elkaar staan. Kunnen we die niet juist bij elkaar brengen om ze daarin, nou ja, dat constructieve gesprekken wel kunnen laten voeren.

En dat was een ideetje. Dat kwam. Toen dachten we go zou dat wat zijn? Dus wat we hebben gedaan is we hebben allemaal experts gebeld, de jongerenwerkers, mensen die beter kunnen inschatten of het echt een goed idee is of niet. En die zijden ja jo, vet wanneer ga je dat doen? En toen dachten we ja wanneer gaan we dat doen, geen idee. En toen hebben we het gedaan. En binnen twee weken stond dat er. Dus daar stonden we in de sneeuw met een een ME-bus en politie en jongeren te rappen. En dat was het en het was zo'n succes, dat we hebben gekeken of we het ook op andere plekken kunnen doen. Maar het was eigenlijk een soort van brainfart.

AK: Wel een mooi voorbeeld.

NVDS: Ja. Ja,

AK: Dus het kan ook heel goed uitpakken. Die hele spontane ideeën. Gewoon meteen reageren op wat er gebeurt.

NVDS: Ja, meteen uitvoeren. Fantastisch hoeveel energie er dan vrijkomt. Ja, echt dat er zoveel mensen daar opeens stonden in die kou. Want het echt heel koud en daar elkaar konden vinden. Ja. dat binnen twee weken dat vond ik echt fantastisch.

AK: Ja, mooie designsprint. Heb je nou een favoriet project of een favoriete werkmethode of medium?

NVDS: Nee. Ik denk dat dat hem zit in die diversiteit. En dat je kan kijken naar wat ligt er op dit moment voor ons? En wat is dan een goede methode om te gebruiken. En ook gewoon de vrijheid hebben om halverwege rechtsomkeert te maken en denken we gaan het toch altijd toch anders doen.

AK: Ja, precies. Kun je een voorbeeld noemen daarvan?

NVDS: We waren bijvoorbeeld bezig met een project in Amsterdam Zuidoost. En daarvan was het plan wat we dachten hebben: dat we eerst willen kijken naar wat is daar de context. En zijn er bepaalde culturen of bepaalde rituelen waar we rekening mee willen houden of waar we inspiratie uit willen ophalen. En ook op die manier te kijken naar wat is dan de kern van het probleem? En toen kwamen er achter dat het heel erg lastig is om deze mensen te vinden. En dat je ook de usual suspect hebt vaak. Dus toen hebben we rechtsomkeert gemaakt, hebben gezegd oké, dan gaan we maar mensen werven op straat. Dus dan zijn we toen gaan doen, volgens mij heb ik een bakfiets gepakt en zijn we daar met building blocks gaan bouwen en hebben we gevraagd naar wat is nou de waarde in de opvoeding voor jou en op die manier mensen aan de ene kant naar je toe

trekken, in gesprek raken. En dan kijken op je die mensen toch kan interviewen. Op een andere manier informatie uit ze kan halen.

AK: Ja. Dus eigenlijk is het een hele directe samenwerking met het met de gemeenschap en met de mensen waar je dan eigenlijk meewerkt.

NVDS: Oh ja We doen eigenlijk alles met een team. Dus wij geven jongeren ook echt een stem het is niet alleen dat we ze betrekken, maar we werken ook echt met ze samen. soms zijn ze ook onderdeel van het team en als dat niet kan dan betrekken we zo op alle mogelijke vlakken. En als we ook maar een moment twifelen dan gaan we eerst terug naar de doelgroep om te kijken. Klopt het wat we hebben bedacht of slaat het ergens op moet met het veranderen.

AK: Ja, dus jullie koppelen altijd terug, op meerdere momenten, naar de mensen waar je het eigenlijk voor maken.

NVDS: Ja, om een voorbeeld te geven ik ben nu bezig met een project over een dak- en thuisloosheid onder jongeren. We hebben in het process zesentwintig verschillende jongeren gesproken, op echt elk manier. Soms in een creatieve sessie. Soms in een kijken of er een manier hun behoeftes eruit kunnen halen. Door te bouwen. En soms echt oplossingen bedenken of echt diepte-interviews te hebben. Het hangt af van het moment waar je in zit in het proces.

AK: En zou je zelf zeggen dat juist door het betrekken van de gemeenschap. Of de mensen waar jullie de projecten voor maken. Dat jullie ook inclusievere verhalen daardoor kunnen vertellen.

NVDS: Het hangt echt wel af van hoe je inclusiviteit definieert? Ik denk wat om deze manier wel helpt. Is door het probleem in de complexiteit van deze mensen. Waar het om gaat om die naar boven te brengen. En die daarin te kijken, betrekken we iedereen en bereiken we iedereen. Maar blijft wel een doelgroep waar je het over hebt. Dus bijvoorbeeld dat project dat net als voorbeeld gaf van die dak- en thuislozen. Dat gaat over jongeren met ervaringen met de jeugdhulp. En daarin zetten we wel daar in de grens. De jongeren die nog geen ervaring met jeugdhulp hebben. Ja, dat. Die worden op dit moment buitengesloten. Maar binnen deze doelgroep. Zorgen wij wel dat het inclusiever wordt. Ja, maar ik denk dat het voor bijvoorbeeld hulpverleners. Of voor gemeentes die op dit moment te maken hebben met de hulp. Bij de gemeentes en binnen de zorg daar helpt het om die verhalen en die mensen een gezicht te geven. Dat het eigenlijk ook het beleid en de uiteindelijke richting wordt gegeven. Dat het in ieder geval gedaan wordt met deze jongen in gedachten. En de complexiteit van deze jongen.

AK: inderdaad. En denk je dat de problemen waarmee jullie bezig houden een oplossing hebben? Je zei het net al heel even dat het heel complex is. En hoe kijk jij ertegenaan?

NVDS: Nou, ze zijn complex. Maar ik wil het niet opgeven. Ik wil wel blijven geloven dat het systeem te veranderen is. Wat anders laten we eerlijk zijn dan wint het systeem. Dus ik zou willen zeggen ja.

AK: En hoe proberen jullie daar dan aan bij te dragen? Is dat echt de projecten die jullie doen?

NVDS: Ja, het is de de uitkomst van de projecten natuurlijk. Maar ook, denk dat proces daarin ook belangrijk is. Dus door die mensen mee te nemen in het proces. Kun je ook al best impact maken. Of in ieder geval verandering teweegbrengen.

AK: Ja. Jij zei net al even impact maken. Hoe meten jullie de impact van deze projecten? Hebben jullie daar maatstaven die jullie daarvoor ophangen of is het voornamelijk de terugkoppeling uit de gemeenschappen waar jullie mee werken?

NVDS: Ik ben zelf een beetje moe van het de discussie rondom impact maken eigenlijk. En vooral dat proberen meetbaar te maken. En het concreet proberen te maken. Laten we die tijd die we er allemaal aan besteden gewoon dingen doen.

AK: Ja, die energie terug daarvoor gebruiken.

NVDS: Dat zou heel erg helpen maar ik snap ook dat het belangrijk is om impact concreet te maken. En verandering teweeg te brengen. Dus wat er bij de Garage vaak aanhouden. Is eigenlijk een combinatie van hoeveel mensen kunnen bereiken en de intensiteit die we kunnen bereiken. Ik denk dat daarin de kwaliteit het belangrijkste is. En het kan zijn dat wedoor een jongere te laten rappen in een ME bus dat, we die een vlucht geven. En een hele grote verschil maken in zijn leven. Dan zijn we daar ook tevreden mee. En als dat is duizend mensen een beetje, ja, dan ook. Maar de kwaliteit daarin is het belangrijkste.

AK: Ja precies, dus dat kan heel lowkey zijn. Echt op een persoon gericht. Maar het kan ook op een grotere groep mensen gericht zijn.

NVDS: Ja, precies. Ik denk dat daarin ook belangrijk is om te kijken naar de verschillende soorten impact. Het is niet alleen de impact meten of kijken naar de kpi's aan het einde. Maar bijvoorbeeld ook tijdens het proces kun je het verschil maken. Soms al door gewoon te luisteren in een interview naar iemand en iemand aan te horen. Maar we zijn bijvoorbeeld over De Jongeren Garage begonnen. Dat is eigenlijk Garage2020 maar dan met jongeren om ze op die manier zelf met een oplossingen te laten komen. Het zijn er maar tien maar dat is een mega impact eigenlijk voor hun maakt.

AK: Kun je daar nog wat meer over vertellen over de Jongeren Garage?

NVDS: Het is een manier voor jongeren participatie. Om te kijken of we die helemaal bij het kunnen betrekken, het te laten zijn zegmaar. We hebben namelijk best ervaren in de afgelopen jaren dat jongeren heel goed zelf oplossingen kunnen verzinnen. En zij zitten middenin de context dus die kunnen het eigenlijk veel beter dan dat wij dat kunnen. Dus wat we hebben gedaan is we hebben een groep jongeren verzameld. Deels uit de jeugdhulp en deel ook niet. En die hebben eigenlijk de Design Thinking methode geleerd. Dan hebben ze handvatten gegeven. Hebben een soort van safari's gedaan. Dat ze op verschillende plekken inspiratie kunnen doen. En vervolgens laat je ze vrij, ze mogen hun eigen onderwerp kiezen. Ze gaan dan het gehele traject door. En we zijn alleen faciliterend. Dus als wij zeggen Ik heb een expert nodig. Dan gaan we kijken of we daarin kunnen ondersteunen. En dat is.

AK: Wat een mooi initiatief!

NVDS: Ja, dat is heel leuk.

AK: Ja dat klinkt te gek. En nu zit je hier voor mij en dan zie ik dat je helemaal op ligt als we hier over praten. Hoe is dat voor jou? Omdat nu mee te maken. Dat jonger het eigenlijk heel goed zelf kunnen.

NVDS: Ja, ik vind het alleen maar mooi om te laten zien dat we de jongeren een grotere stem moeten geven. En dat het ook anders kan dan een vinkje aantikken van we hebben met jongere gesproken en ze zijn het ermee eens. Maar ze echt onderdeel te laten zijn van het proces dat je op hele andere oplossingen kom die je misschien niet had verwacht. Waar je zelf als beleidsmedewerker nog niet over nagedacht had.

AK: Is eigenlijk een soort van frisse wind.

NVDS: Ja.

AK: En wanneer is dan voor jou een project project geslaagd? We hadden het net al even over impact maken. Dat dat ook heel laagdrempelig kan zijn. Gewoon door iemand aan te horen. Maar heb jij een project waarvan je zoiets had van dit project dat was voor mij echt geslaagd want ...

NVDS: Ja, ik denk dat het een beetje verschilt per project. Want soms zijn de projecten die echt voor de verre toekomst zijn. Die op dit moment nog niet gebruikt worden. Maar wel een soort systeem verandering teweeg brengen. Of in ieder geval gedachten verandering in dat geval, als je dat teweeg brengt. De mensen gaan net wat anders denken. Dan ben ik tevreden. Bij andere projecten die net iets meer bij de nu liggen. Dan ben ik tevreden op het moment dat het ook echt geïmplementeerd wordt. En dat je ziet dat daar verandering in de huidige systemen nu is. Wisselt. Maar soms is het ook bij bijvoorbeeld bij die ME bus met die rappende jongeren. Daar was ik heel verrast over het resultaat van het moment. Het resultaat en die ik had bedacht was jongeren een stem geven in hun eigen taal. En op dat moment een constructief gesprek openen tussen politie en de jongeren. Toen bij de politie en de jongeren. Maar toen dat gebeurde toen kwam er heel wat ander uit dan verwacht. Dus we kwamen erachter dat er in heel veel verbinding ontstond. Niet alleen tussen de politie en de jongeren. Maar ook tussen allemaal andere organisaties die kwamen kijken. En tussen de gemeente en de politie. En dat iedereen opeens met elkaar kon praten als mens. In plaats van vanuit een rol. Dan ga je vanuit daaruit weer verder.

AK: Heel verrassend. Iets wat we totaal niet van tevoren hadden kunnen bedenken.

NVDS: Nee.

AK: Zijn die projecten dan extra geslaagd in jouw ogen? Als er een andere effect komt dan dat je eigenlijk van tevoren had bedacht?

NVDS: Ligt eraan of dit effect positief is of niet. Maar in dit geval wel.

AK: Een negatief effect kan soms verrassend zijn, toch?

NVDS: Ja, zeker. Maar ik denk dat dat laat zien dat je altijd moet toetsen tussendoor. We zijn bijvoorbeeld nu het project over de dak- en thuisloze jongeren dat ligt nu een idee. En ik zie al er zijn heel veel jongeren bij betrokken tijdens het proces. Maar ik heb nog steeds

niet het punt bereikt waarvan ik denk laten we die app gaan bouwen. En vanaf nu geen jongeren meer spreken totdat het er is. Ik denk er is wel echt een verschil tussen wat mensen zeggen en wat mensen doen. Dus ook in dat proces moet je constant blijven toetsen. Wat is het effect en het indirecte effect en het directe effect?

AK: En kan je daar een voorbeeld geven?

NVDS: Nou ja, in dit geval dus van een dak- en thuislozen dan. Dan kan het dus zijn dat het dat hij niet gebruikt wordt. Ondanks dat ze zeggen van ja, ik zou dit gebruiken en dit is heel erg nuttig. Voor mij zouden er andere context factoren kunnen zijn. Die op dit moment niet worden meegenomen. Dus het kan zijn dat het een heel goed idee vinden. Als er met mij aan tafel zitten dat moment dat hij bezig zijn met hun studie of zorgen hebben over financiën. Ja, dat zit er niet bij kunnen hebben.

AK: dan is daar geen ruimte voor.

NVDS: Dan is daar geen ruimte voor. Dus in dat geval moet je echt in de praktijk ook toetsen of het gaat werken of niet.

AK: Ja, steeds weer terugkoppelen steeds weer de zelfreflectie/

NVDS: Ja, kijken of je de aanname die je hebt bedacht wel kloppen.

AK: Ja, dat wel essentieel onderdeel, denk ik. Als we het hebben over social design maar ook eigenlijk op alle andere gebieden die werken met sociale, maatschappelijke, politieke vraagstukken. Maar ik kan me voorstellen dat dat misschien tijdens de Corona epidemie wel wat lastiger was?

NVDS: Ja. Ik denk het wel. We hebben wel geprobeerd om binnen de regels die er zijn toch te kijken of er mensen kunnen spreken. Zeker als je het hebt over een daklozen opvang dan moet je er gewoon heen. Ik heb ook interviews gedaan met drugsdealers. Die gaan mij echt niks over teams vertellen wat ze allemaal hebben uitgespookt en wat we moeten veranderen. je hebt gewoon een vertrouwensband nodig?

AK: Nee precies, je hebt gewoon direct contact nodig.

NVDS: Ja. Dus we hebben echt ons best gedaan om toch te kijken wat er mogelijk is. Al dan niet op anderhalve meter of nouja hoe dan ook, buiten iets. Maar als je echt een beweging wil beginnen. In een stad waar je zelf niet woont.. Dat is toch wel de grens van Zoom.

AK: En heeft het nog tot nieuwe inzichten geleid van oh de volgende keer ga ik het weer zo aanpakken. Maar het werkte beter, of niet?

NVDS: Nou, ik heb wel in bepaalde gevallen dat ik dacht dat ik altijd on interviews moest doen, altijd fysiek. omdat je altijd die vertrouwen nodig hebt. Maar ik denk dat niet altijd zo is, dat is het moment dat je meer met droge onderwerpen bezig bent of met expert interviews. Dan kan dat prima via Zoom of over teams. Daarin kan je, denk ik, best wel wat efficiënter zijn door ze wel digitaal te spreken. Dus ik denk dat we daar een bewuste zijn geworden. In wat moeten fysiek en wat moet er digitaal.

AK: En je noemde net al eventjes dat je met een zoom drugsdealers, hebt gesproken bijvoorbeeld of nee, eigenlijk niet via zoom, maar wel dat je die dus heb gesproken. Kun je nog iets meer vertellen over dat project?

NVDS: Het is een project waarin we bezig zijn om te kijken of we drugscriminaliteit onder jongeren kunnen voorkomen. En dat samen met bewoners kunnen doen, zonder het programma ondermijning. Om te voorkomen dat jongeren eigenlijk worden geronseld en vast komen in het criminele circuit. Daarvoor heb je aan de ene kant gemeentes nodig en overheden en politie. Maar daar heb je ook de jan en alleman voor nodig om dat tegen te gaan regelen. Dat kun je gewoon niet alleen. En om erachter te komen wat nu echt het probleem was en de context was hebben we iedereen gesproken lost en vast rondom dit onderwerp. Dus wilde ik ook graag drugs dealer spreken. Want ik denk ja, als ik geen drugs dealers spreek. Dan is het altijd praten over in plaats van praten met Dus ja toen zat ik in een vakantiehuisje met de grootste GHB dealer van Noord-Holland. Volgens eigen zeggen, ik heb niet gecheckt, een interview te houden.

AK: Of all places.

NVDS: Ja, Dan vraag je je wel af hoe ben ik hier terecht gekomen?

AK: Dan vraag je je wel af hoe ben ik hier terecht gekomen

NVDS: Ja, haha.

AK: En wat is er uiteindelijk uitgekomen?

NVDS: Dat is een goede vraag. Daar is uiteindelijk een platform uitgekomen om juist achter gesloten deuren met jongeren deze onderwerpen meer bespreekbaar te maken. Omdat een hoop jongeren naar de drugs grijpen. Omdat zij niet praten over emoties en kwetsbaarheden. Heel kort door de bocht hoor. Maar ja, ik dacht wel het moment dat we nou die schaamte er af halen. Door anoniem met elkaar erover te kunnen spreken om het op die manier eigenlijk het een en ander tegen te gaan.

AK: En wat vonden zij daar zelf van?

NVDS: Ik denk op dit moment is het een pilotversie geweest. Ik denk dat nog wel wat schaven nodig heeft. Zeker als je gaat over drugscriminaliteit. Ik denk dat het heel goed werkt voor gebruik. En dat er ook behoefte aan is. Zeker als je daarin stimuleert. Dat ouders ook spreken met jongeren en met ervaringsdeskundigen. En daarin we het perspectief een beetje verbreden. Het gevoel hebben dat je er niet alleen voor staat. Voor drugsdealers denk ik dat het niet net iets anders ligt. En daarvoor is het nog spannender om iets te delen. Want de consequenties zijn groot. Dus ik denk dat daarin een andere manier moet worden gevonden.

AK: Ja, precies. Dus daar zijn jullie nu nog mee bezig?

NVDS: Ja, zeker. Ja.

AK: We hebben een paar keer het woord kwetsbaarheid laten vallen. Geloof je dan ook in de kracht van kwetsbaarheid?

NVDS: Nou ja, absoluut. Ja. Ik denk dat het belangrijkste is dat je daar gewoon zit als mensen. Dus dat jij naast iemand zit en oprecht luistert. Dus niet je vragenlijstje probeert af te werken. Maar ze iemand zijn verhaal laat vertellen in zijn eigen woorden in zijn eigen volgorde. Natuurlijk kun je daarin wel een beetje sturen om te zorgen dat je de juiste relevante informatie voor jouw project krijgt. Maar daarin moet je vooral, de oprechtheid dat het belangrijkste denk ik, gewoon eventjes helemaal in iemand anders belevingswereld kunnen duiken en willen duiken. Ook denk ik het willen begrijpen. Dan komt dat vanzelf.

AK: Maar dat wil wel een van jouw krachten, denk ik.

NVDS: Ik ben gewoon heel nieuwsgierig aagje. Ik wil het gewoon héél graag weten.

AK: Ja en je wilt het begrijpen denk ik dan ook.

NVDS: Ik wil het begrijpen. Ja. ik denk dat dat ook wel mij als ontwerper karakteriseert. Dat ik hoe complexer de materie en hoe minder ik het onderwerp begrijp hoe meer ik er van wil weten. Dus ik wil weten waarom iemand drugsdealer is geworden. Omdat ik als ik naar een klas van kinderen van tien kijk. Dan denk ik dat er niemand tussen zit die denkt later als ik groot wordt, dan word ik drugsdealer. Of ik word crimineel..

AK: dat zal wel heel gek zijn.

NVDS: Ja precies. Dus dat fascineert mij alleen maar omdat ik dan wil weten wat er dan is gebeurd in die tijd. Dat je wel dit als een logische stap vond. En ik moet zeggen dat het ook best begrijpelijk is. Af en toe maar dat dat drijft mijn, ja.

AK: Maar kan ook voorstellen dat je soms een hele heftige verhalen hoort. Hoe ga je daarmee om?

NVDS: Ja, je hoort wel heftige verhalen en zeker in de jeugdhulp. En dat is aan de ene kant heel schrijnend. Aan de andere kant maakt dat het ook interessant. En ik denk dat het nodig is om echt tot goede oplossingen te komen.

AK: Hoe ben jij met dit soort onderwerpen gaan werken? Want zijn toch wel vrij heftige onderwerpen. En kan me voorstellen dat dit niet zomaar op je pad komt. Dat je daar wel een soort van affiniteit mee moet hebben. Of een soort van interesse. En hoe is dat voor jou gegaan?

NVDS: Ja, ik heb natuurlijk een interesse voor deze onderwerpen. Al moet ik zeggen dat deze interesse ook is gegroeid. Dus hoe meer je van deze verhalen hoort en geconfronteerd wordt. En hoe meer je gefrustreerd raakt van het systeem. En dat deze mensen niet worden gehoord. Hoe meer mijn interesse ook groeit. En mijn affiniteiten hpe je dan wilt noemen ook.

AK: Ja, het leuk vinden om met deze mensen te werken.

NVDS: Ja, absoluut. Ja. Maar dat is ook verrijkend. Dat is het tjongen. Als je dan met die jongeren zit met een licht verstandelijke beperking. Daar kom ik met zoveel energie terug. Zei maken van die rake opmerkingen. Nou ja, dat ga je ergens anders niet meer krijgen. En dat ze toch weer eventjes je blik anders en je wereldbeeld verschuift een beetje.

AK: Dus het is niet alleen verrijkend voor de jongeren zelf aan mee dan werkt.

NVDS: Ja zeker, hoe meer diverse mensen ik ontmoet, hoe leuker het is. Hoe beter ik kan begrijpen hoe de wereld in elkaar steekt. Ik denk niet dat ik dat ooit helemaal zou begrijpen. En dat wil ik ook helemaal niet. Ja. Maar dat lijkt me wel een beetje.

AK: Ja, mooi. We hadden het net heel even al over de jongeren ook onderdeel maken van je ontwerp proces. Kan je hier nog een voorbeeld van geven hoe de jullie dit doen?

NVDS: Jazeker. En eigenlijk op heel veel verschillende manieren. Maar we hebben bijvoorbeeld ook een eigen podcast. Het sleutel sessies. Waarin we in gesprek gaan met de jongeren. Dus we hebben altijd in ieder geval een jongere aan tafel zitten. Die vertelt hoe die zijn leven ervaart. Of die de problematiek of de context ervaart. En daarnaast een expert om een rond verhaal te kunnen vertellen. Ja, heel dynamisch. Ja, zeker. Hele rijke, rijke afleveringen, vind ik.

AK: Ja, dus iedereen moet gaan luisteren.

NVDS: Ja, altijd.

AK: En als je dan zo terugkijkt he over de afgelopen jaren. Had je verwacht dat je bij deze organisatie zou gaan werken op met deze thema's of is dot totaal anders verlopen dan dat je van te voren had gedacht?

NVDS: Nou misschien had ik het wel kunnen dromen, denk ik. Ik ben natuurlijk wel begonnen als product ontwerper maar daarin vond ik eigenlijk altijd wel de sociale kant interessanter.

Ook tijdens mijn master ben ik wel steeds meer richting de psychologische kant van ontwerpen gegaan. Dat ik helemaal aan deze sociale kant zou eidingen had ik toen misschien niet verwacht. Maar ben ik wel heel blij mee.

En ondanks dat het allemaal over jongeren en kinderen gaat is het vrij divers, je hebt met hele complexe materie te maken. En ik merk dat het juist wel fijn is om een beetje overlap te hebben tussen die thema's dat je ook als ontwerper steeds meer inhoudelijke kennis kan mee nemen of in ieder geval weet waar je het kan zoeken.

AK: Ja, precies. Hoe zie jij de toekomstige rol van Garage2020, wat ligt er in jullie verschieft?

NVDS: Ja, niet. Het liefst maken we onszelf overbodig. Als ik helemaal naar de toekomst zal kijken dan hoop ik dat we niet meer bestaan.

AK: Oké maar dat betekend ook dat je zonder baan zit.

NVDS: Ja maar als dat zo is en we hebben wel onszelf overbodig gemaakt, ja dan vind ik dat prima. Dan gaan we wel weer verder zoeken. Dat zie ik niet zo als een probleem. Ik denk wel dat we nog een lange weg te gaan hebben voor dat dat zo is. Dus het is niet zo dat ik over zes maanden zonder baan zit maar dat is wel waar we naar streven.

AK: En heb je nog tips voor mensen die dit soort werk zouden willen doen. Die deze podcast horen en die denken, dat werk van Nienke, dat wil ik ook gaan doen waar kan ik terecht?

NVDS: Ik denk dat vooral de kruks zit in bedenken hoe je de juiste informatie naar boven kan halen en daarin vooral probeerden experimenteren. Dus ik werk nu bijna twee jaar voor Garage2020 en er zijn weinig dingen die ik hetzelfde heb gedaan. Daarmee verrijk je je toolbox wanneer je voor een vraagstuk staat. Dus ik zou zeggen vooral nadenken over wat wil ik weten en wie heb ik voor me en wat kan ik doen. En dan gewoon gaan doen en achteraf kijken hoe dat gegaan is.

AK: Bedankt voor dit gesprek Nienke, was heel inspirerend en laten we hopen dat Garage2020 over een aantal jaar niet meer bestaat. Wat heel gek is om te zeggen maar met alle goede intenties.

NVDS: Dankjewel dat ik hier mocht zijn.